USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Radana Malíka a soudců JUDr. Barbary Pořízkové a JUDr. Petra Mikeše v právní věci žalobce: **D. B.**, zast. Mgr. Petrem Křížákem, advokátem se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 28. 2. 2017, č. j. OAM-31/LE-LE05-LE05-2016, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. 10. 2017, č. j. 1 Az 25/2017 – 79,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Petru Křížákovi, advokátu se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava, **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **4 114 Kč**, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalobce (dále „stěžovatel“) se kasační stížností domáhá zrušení v záhlaví označeného rozsudku Městského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti shora uvedenému rozhodnutí žalovaného. Žalovaný jím rozhodl, že se stěžovateli neuděluje mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2] V průběhu správního řízení bylo objasněno, že hlavním důvodem stěžovatelovy žádosti je obava z trestního stíhání pro podezření ze spáchání trestných činů porušení domovní svobody, vydírání a neoprávněného užívání úředního titulu a funkce, které probíhá na Ukrajině. Stěžovatel k tomu uvedl, že stíhání je pouze účelové. Během své práce pro vnitřní zpravodajskou službu (Službu bezpečnosti Ukrajiny, dále SBU) v letech 2004 – 2012 získal kompromitující informace o některých politicích, mj. o současném ministrovi vnitra Arsenu Avakovi. Má za to, že trestní stíhání i mezinárodní zatykač, který na něj byl

vydán, mají ve skutečnosti sloužit pouze k tomu, aby byl vydán zpět na Ukrajinu a tam mohl být „umlčen“.

[3] Městský soud přisvědčil závěru žalovaného, že vedení trestního stíhání není samo o sobě azylově relevantní důvodem, a zbývající tvrzení stěžovatele vyhodnotil jako nedůvěryhodná. Nebylo prokázáno, že působil u SBU. Stěžovatel nebyl schopen objasnit, jak může být jeho trestní stíhání zahájené v roce 2012 fakticky vedeno politiky, kteří se k moci dostali teprve v roce 2014. Na Arsena Avakova byl v roce 2012 vydán ukrajinský a posléze i mezinárodní zatykač, proto lze důvodně pochybovat o jeho vlivu na počínání tehdejší ukrajinské policie. Nelze také přehlédnout, že stíhání trvá bez ohledu na změny politického směřování země.

[4] Stěžovatelovo počínání bylo dle žalovaného i městského soudu účelové. Byť tvrdil, že Ukrajinu opustil ze strachu o svůj život – v roce 2012 se jej údajně dvakrát pokusili zavraždit, zemi opustil až několik měsíců poté. V České republice pobýval několik let pod falešnou identitou a o mezinárodní ochranu požádal teprve ve chvíli, kdy bylo zjištěno, jaká je jeho skutečná totožnost, že je po něm vyhlášeno mezinárodní pátrání, a co byl vzat do předběžné vazby.

II. Obsah kasační stížnosti

[5] Stěžovatel podřazuje důvody kasační stížnosti pod § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Přijatelnost kasační stížnosti (§ 104a s. ř. s.) odůvodňuje tvrzením o nesprávném posouzení svého azylového příběhu a nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku pro nevypořádání tvrzení vznesených na ústním jednání dne 17. 10. 2017.

[6] Na prvním místě rozvádí námitku nepřezkoumatelnosti. Vysvětluje, že při ústním jednání zmínil nové azylově relevantní skutečnosti, a sice že mu je vyhrožováno ze strany ukrajinské tajné služby, byl napaden, a že výhrůžky souvisí s jeho ruskou národností. Namítá, že městský soud se k těmto tvrzením nevyjádřil. Je si vědom, že se jedná o nové skutkové okolnosti, má však za to, že je namístě prolomení pravidla v § 75 s. ř. s. s ohledem na možné porušení zásady *non-refoulement*.

[7] Zadruhé uvádí, že byla nesprávně zhodnocena otázka, zda mu v zemi původu hrozí pronásledování. Městský soud neopodstatněně odmítl jeho argumentaci, dle které je trestní stíhání účelové, a přisvědčil zavádějícím závěrům žalovaného, že jeho tvrzení nejsou ničím jiným než řetězcem nepodložených hypotéz. Má za to, že tímto přístupem byly porušeny základní principy posuzování žádostí o mezinárodní ochranu, které demonstruje na judikatuře Nejvyššího správního soudu.

[8] Zdůrazňuje, že dokládal nedostatky trestního řízení, spočívající v ignorování jeho procesních práv a znemožnění nahlédnout do trestního spisu, k čemuž městský soud pouze konstatoval, že ukrajinské soudy v této věci zjednaly nápravu. Tvrzení městského soudu jsou však nepravdivá a nepochopitelná. Podstatou stěžovatelovy argumentace nebylo tvrzení, dle kterého k porušování jeho práv docházelo pouze do konečného rozhodnutí ukrajinských soudů, ale že v něm bylo pokračováno i nadále. Ochrana poskytnutá ukrajinskými soudy se tedy ukázala zcela akademickou a neúčinnou, neboť jejich rozhodnutí nebyla policií respektována.

pokračování

[9] Dále poukazuje na to, že původně byl stíhán a pronásledován z iniciativy jiných osob než současného ministra Avakova, to však nevylučuje, že v současnosti se dostal do hledáčku právě jemu. Žalovaný a soud pracují se stěžovatelovou verzí událostí účelově tak, aby vyzněla jako nevěrohodná báchorka, což je nepřijatelné.

[10] Dodal, že o absenci pečlivosti při rozhodování městského soudu svědčí také skutečnost, že do odměny ustanoveného zástupce nezahrnul vyúčtované cestovní výdaje.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

[11] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, směřuje proti rozhodnutí, proti kterému je podání kasační stížnosti přípustné, a stěžovatel je zastoupen advokátem (§ 102 a násl. s. ř. s.).

[12] Vzhledem k tomu, že projednávaná věc je věcí mezinárodní ochrany, v souladu s § 104a s. ř. s. se dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, odmítl by ji jako nepřijatelnou. Pro vymezení institutu nepřijatelnosti a jeho dopadů do soudního řízení správního odkazuje na své usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS, v němž neurčitý právní pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“ vyložil.

[13] V projednávané věci přesah vlastních zájmů stěžovatele neshledal. Stěžovatel městskému soudu vytýká především nesprávné posouzení tvrzených skutečností a rozpor s judikaturou Nejvyššího správního soudu. Většina jeho argumentace je však zavádějící a do značné míry se míjí s podstatou projednávané věci. Pochybení spočívajícího v nevypořádání tvrzení vznesených při ústním jednání se sice městský soud dopustil, ale tato skutečnost nemohla mít žádný vliv na stěžovatelovo hmotněprávní postavení.

[14] Nejvyšší správní soud se nejprve se zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku. Vlastní přezkum rozhodnutí krajského (zde městského) soudu je totiž možný pouze za předpokladu, že splňuje kritéria přezkoumatelnosti, tedy, že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí je natolik závažnou vadou, že k ní soud přihlíží i bez námitky, z úřední povinnosti (§ 109 odst. 4 s. ř. s.). Veškerá výše uvedená kritéria napadený rozsudek splňuje. Městský soud se v napadeném rozsudku vyjádřil k podstatě věci. Jedná se o srozumitelné rozhodnutí opřené o dostatečné odůvodnění, ze kterého je zcela zřejmé, proč soud rozhodl, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí.

[15] Námitka, dle které se městský soud nevypořádal s tvrzeními stěžovatele uplatněnými při ústním jednání, k přijatelnosti kasační stížnosti nevedla. Nejvyšší správní soud k ní předně uvádí, že stěžovatelova tvrzení o tom, co zaznělo u ústního jednání, jsou zavádějící. V kasační stížnosti namítá, že u jednání řekl, že mu je vyhrožováno ze strany ukrajinské tajné služby, byl napaden, a že výhrůžky souvisí s jeho ruskou národností. Nejvyšší správní soud však z protokolu o jednání ze dne 17. 10. 2017, č. j. 1 Az 25/2017 - 72, zjistil, že stěžovatelův zástupce u jednání uváděl pouze toto: „*obává se* [stěžovatel] *toho, že se hlásí k ruské národnosti a že za tuto skutečnost bude také trpět, a poukazuje na to, že ve vazbě byl žalobce* [stěžovatel] *bezdůvodně napaden, což se domnívá,*

že patří k azylovým důvodům. Žalobce má informace od příbuzných, kteří ho varovali, že jako bývalý pracovník tajné služby může být stíhán, a to hlavně z důvodu, že současnou vládou jsou bývalí pracovníci tajné služby považováni za prorusky smýšlející.“ Své údajné (nedoložené) napadení ve vazební věznici tedy nespojoval se svojí ruskou národností ani s ukrajinskou tajnou službou.

[16] Tvrzení, že bude na Ukrajině trpět proto, že je ruské národnosti, je jednak zcela vágní, jednak bylo poprvé uplatněno až při jednání, tedy po skončení lhůty k podání žaloby podle § 32 odst. 1 zákona o azylu (napadené rozhodnutí stěžovatel převzal 7. 3. 2017, žalobu podal 22. 3. 2017, usnesením ze dne 27. 4. 2017, č. j. 1 Az 25/2017 - 17, byl vyzván, aby ji doplnil ve lhůtě tří týdnů, usnesení bylo doručeno 28. 4. 2017 a lhůta proto skončila 19. 5. 2017, jednání se ale konalo až 17. 10. 2017). Pokud městský soud nereagoval na takto obecné a navíc opožděné tvrzení, nemohlo to mít na stěžovatelovo hmotněprávní postavení žádný vliv. Uvedená námitka tedy nevedla k přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání.

[17] Nejvyšší správní soud následně přistoupil k dalším námitkám. Podstatou projednávané věci bylo posouzení věrohodnosti stěžovatelových skutkových tvrzení. Není sporu o tom, že je proti němu na Ukrajině vedeno trestní stíhání, tato skutečnost však sama o sobě není důvodem k udělení mezinárodní ochrany. Relevantní by mohlo být tvrzení o účelovosti trestního stíhání, které má být ve skutečnosti vedeno snahou o jeho „umlčení“ ze strany Arsena Avakova, případně jiných vlivných osob, na které má kompromitující informace. Právě tato část stěžovatelova příběhu byla vyhodnocena jako nedůvěryhodná a účelová.

[18] Stěžovatel v kasační stížnosti namítal, že žalovaný správní orgán a městský soud postupovaly při hodnocení věrohodnosti jeho tvrzení v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu. Způsob, kterým citovanou judikaturu vztáhl na svoji věc, je však nesprávný. Lze mu přisvědčit v tom směru, že rozložení důkazního břemene je v řízení o udělení mezinárodní ochrany specifické. Ve stručnosti je lze shrnout tak, že žadatel v zásadě nemusí svá tvrzení dokládat důkazy, postačí, pokud *věrohodným* způsobem popíše skutečnosti, které by mohly vést k udělení mezinárodní ochrany, a následně je na žalovaném, aby shromáždil dostatek relevantních informací k tvrzeným obavám a na tomto základě zhodnotil, zda jsou reálné (dosahují důkazního standardu přiměřené pravděpodobnosti či reálného nebezpečí; v podrobnostech srovnej např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, publ. pod č. 1749/2009 Sb. NSS). Stěžovatel však zcela ignoruje fakt, že jeho důvody byly již v první fázi vyhodnoceny jako nedůvěryhodné, žalovaný tedy nemusel v tomto směru podnikat žádné další kroky; bylo by to nadbytečné.

[19] Argumentace, kterou stěžovatel zpochybňuje závěr o nedůvěryhodnosti svého příběhu, je přitom velice slabá. Tvrzení, že uváděl, že jeho stíhání a pronásledování bylo původně iniciováno jinými osobami než Arsenem Avakovem, je nepravdivé. Nejvyšší správní soud ve správním spise ověřil, že stěžovatel při pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany konaném dne 11. 8. 2016 uvedl opak, a to i na výslovný dotaz žalovaného (viz části protokolu o tomto pohovoru na č. l. 36 – 37). K dalším dílčím důvodům, které vedly k závěru o jeho nevěrohodnosti, shrnutým v bodech [3] a [4] tohoto usnesení, se nijak konkrétně nevyjadřuje.

[20] Stěžovatel se podrobněji věnuje pouze otázce odepření přístupu do trestního spisu, ta je však v projednávané věci naprosto marginální. I kdyby byla jeho tvrzení pravdivá, samotná skutečnost, že bylo jeho ukrajinskému obhájci znemožněno nahlédnout do spisu, není způsobilá doložit účelovost celého trestního stíhání. Jedná se o dílčí problém, který mohl být způsoben nejrůznějšími důvody. Žalovaný správní orgán i městský soud v této souvislosti zdůrazňovaly, že tímto důvodem byl spor, zda stěžovatelův obhájce při pokusu o nahlížení do spisu dostatečně doložil své zmocnění. Taktéž uváděly, že již byla zjednána náprava; obhájce se obrátil na ukrajinské soudy, které mu daly zapravdu. Je sice pravda, že stěžovatel v žalobě uváděl, že obhájci doposud nebylo umožněno do spisu nahlédnout, toto tvrzení však nijak konkrétně nevypovídá o postupu obhájce (kdy se pokusil do spisu nahlédnout, zda mu to bylo skutečně odepřeno, kým a proč, zda ve věci podnikl další kroky atd.) ani jej nedokládá. Další postup ukrajinských orgánů tedy nebylo možné dále komentovat.

[21] Ke zmínce stěžovatele týkající se odměny ustanoveného zástupce Nejvyšší správní soud uvádí, že je založena na chybném východisku, dle kterého byly cestovní výdaje vyúčtovány. Z protokolu o jednání před soudem dne 17. 10. 2017 plyne, že zástupce uvedl, že odměnu vyúčtuje do tří dnů. Žádné takové vyúčtování však městskému soudu doručeno nebylo, proto soud o odměně ustanoveného zástupce rozhodoval na základě skutečností zřejmých ze spisu. K těm nepatří výše případných cestovních výdajů zástupce.

IV. Závěr a náklady řízení

[22] Nejvyšší správní soud neshledal důvod pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání a konstatuje, že svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, proto ji podle § 104a s. ř. s. shledal nepřijatelnou a odmítl ji.

[23] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3, větu první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., dle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, bylo-li řízení zastaveno nebo žaloba odmítnuta.

[24] Nejvyšší správní soud dále rozhodoval o odměně ustanoveného zástupce. Stěžovateli byl usnesením městského soudu ze dne 29. 3. 2017, č. j. 1 Az 25/2017 – 15, ustanoven zástupcem pro řízení Mgr. Petr Křížák, advokát se sídlem Purkyňova 787/6, Ostrava. Podle § 35 odst. 9, věty poslední, s. ř. s. zástupce ustanovený v řízení před krajským (zde městským) soudem, je-li jím advokát, zastupuje navrhovatele i v řízení o kasační stížnosti. Podle věty první téhož ustanovení zástupci stěžovatele, který mu byl soudem ustanoven k ochraně jeho práv, hradí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát.

[25] Ustanovený zástupce učinil v řízení před Nejvyšším správním soudem jeden úkon právní služby, kterým je písemné podání ve věci samé – podání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném pro posuzovanou věc (dále jen „advokátní tarif“)]. Za jeden úkon právní služby zástupci stěžovatele náleží mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu], a dále 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Vzhledem k tomu, že zástupce stěžovatele je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se odměna o částku odpovídající této dani, tedy o 714 Kč. Celková výše

odměny ustanoveného zástupce tak činí 4 114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů ode dne právní moci tohoto usnesení.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení n e j s o u opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. ledna 2018

JUDr. Radan Malík
předseda senátu